

Մեր գիւղում հազիւ մի տղամարդ կը գտնուի, որ նրա չափ ուժեղ լինի: Եթէ մէկը նրանից ուժեղ եւս լինի, բայց նա այնպիսի սատանայական ֆանդեր գիտէ, որ ձեռք ընկած մարդին կը կաշկանդէ եւ հաւի նման իր ոտների տակ կը կոխէ: Այդպիսի դէպքեր շատ են պատահել: Նրանցից օրինակ առնելով, մեր երեխաները եւս սկսել են հետեւել նրան: «Առողջ եւ զօրաւոր մարմնի մէջ է բնակւում զօրեղ հոգին», – ասում է նա, – «պետք է աշխատել զօրացնել մարմինը»:

Ես խորին ուշադրութեամբ լսում էի: Տէր հայրը շարունակեց.

– Ես երբեք չեմ տեսել մի այդպիսի անհանգիստ մարդ, ոչ մի րոպէ դադարում չունի: Երբ դասերը կվերջացնէ, ոտքի վրայ մի բան կուտէ եւ իսկոյն վազ կը տայ դէպի դաշտ: Այնտեղ հնձաւորի հետ հունձ կանէ, որ ցոյց տայ, թէ ինչպէս պետք է հնձել, այնտեղ հերկավարի հետ կհերկէ, որ ցոյց տայ, թէ ինչպէս պետք է հերկել, եւ շատ անգամ, բահը առած, բանջարանոցներում առուններ կփորէ: Բանջարների մշակութիւնը մեր գիւղում բոլորովին անծանօթ էր, նա օրինակ տոեց մեզ, իր դպրոցի մօտ մշակելով մի գեղեցիկ պարտէզ: Երբ նրան ասում ես. վարժապետ, այդպէս չէ կարելի, մի փոքր հանգստացիր: Նա սովորաբար պատասխանում է. «հանգստութիւնը մեզ համար չէ, մենք շատ ետ ենք մնացել եւ այդ պատճառով շատ բան ունենք սովորելու եւ անելու... Մեզ պետք է շտապել»:

– Միայն ձե՞ր գիւղով զբաղուած է նա:

– Ոչ միայն մեր գիւղով, այլ մեր շրջակայքի բոլոր գիւղերը գնում է նա: Ձիուց անելի արագ է ուղեգնացութեան ժամանակ եւ երբեք ձի չէ նստում, այլ սովորութիւն ունի միշտ ոտքով շրջել: Ամէն գիւղում ճանաչում են նրան, ամէն տեղ յարգում են, եւ ամէնքը աշխատում են նրա խորհուրդներից օգուտ քաղել: Մինչեւ անգամ քուրդ գիւղացիների համար նա չէ խնայում իր աշխատութիւնները: Երբ նրանից հարցնում են, թէ դրանց հետ ի՞նչ գործ ունես, դրանք խօս մեզանից չեն, նա պատասխանում է. «դրանք մեր հարեւաններն են, եթէ դրանք քաղցած մսան, մեր հացը կը խլեն մեր ձեռքից: Եթէ ցանկանում ենք, որ քուրդը գողութիւն չանէ, պետք է աշխատենք սովորեցնել նրան, որ իր վաստակով ապրուստ հայթայթէ»: Նա քրդերի ուսման մասին էլ է հոգ տանում: Նրա դպրոցում մի քանի քուրդ երեխաներ կան, եւ նրանց անելի շատ է սիրում, քան թէ մեր երեխաներին: Մի անգամ այդ երեխաներից մէկը հիւանդացաւ. նա կատարեալ գժոածի նման էր այդ միջոցում. ամբողջ գիշերներ նստում էր նրա անկողնի մօտ, խորին տխրութեամբ նայում էր նրա վրայ, կարծես շնչառութեան ամէն մի վայրկեանը համբարելիս լինէր: Այնքան հոգ տարաւ, մինչեւ առողջացրէ: